

וירא (433)

לרחוץ רגליו אף שבודאי לא הקפיד על ע"ז, וכך דרך כל הבא מן הדרך לרחוץ רגליו, והיכן מצאו שחושד בהם בע"ז. י"ל אם למען נקיות כפות רגליהם נתן להם לרחוץ היה צריך ליתן להם מים הרבה בשיעור המספיק לרחיצה הגונה, ומדאמר אברהם יוקח נא "מַעַט מִיָּם" על כרחך כי אין זה לנקיות כי אם רק לבטל ע"ז ובזה אין צריך שיסיר כל האבק ודי במה שהסירו במשהו וכדאמרין (ע"ז נג.), כיצד מבטלים, קטע ראש אונה, ראש חוטמה, ראש אצבעה, פחסה אע"פ שלא חיסרה בטלה, ומדאמר להם כן ע"כ כי חשדם בערביים ורצה שיבטלו ע"ז שבהם ע"י שיקחו מעט מים אע"פ שלא חיסרו, בטלה.

ספר "המאור שבתורה" בשם שלמה חדשה

וְאֵלֶּיךָ עֵפֶר וְאֶפֶר (יח-כז)

עפר אין לו כל חשיבות מצד העבר, אבל מאידך עשוי הוא להוציא פירות וצמחים, אחרי חרישה וזריעה. ולעומת זה האפר אין לו כל חשיבות מצד העתיד, שאיננו עשוי להצמיח דבר, אבל מאידך יש לו חשיבות מצד העבר, שהרי היה תחילה חפץ כלי מועיל. אברהם אבינו היה כל-כך שפל בעיני עצמו, מבלי שום מעלה, כדוגמת העפר והאפר גם יחד, כעפר מצד העבר וכאפר מצד העתיד. לפיכך אמרו חכמינו, שבגלל זה זכה לעפר סוטה ולאפר פרה אדומה, מידה כנגד מידה. כיון שהשפיל עצמו כעפר שהוא חסר חשיבות מצד העבר זכה במצווה של עפר סוטה, העשוי לברר דווקא דבר מן העבר, אם האשה חטאה אם לאו. וכיון שהשפיל עצמו כאפר שהוא חסר חשיבות מצד העתיד זכה במצווה של אפר פרה, העשוי לטהר את הטמא מהיום והלאה ומשפיע דוקא על עתידו.

ספר "מענינה של תורה"

להודות בשתי העולמות

כי ביצחק יקרא לך זרע (כא-יב)

אמר ר' יודן בר שלום, אין כתיב יצחק אלא ביצחק מי שמודה בשני עולמות ינחל שני עולמות" (ב"ר נג יב) בשלמא להודות בחיי עולם הבא מובן, אבל מאי משמע להודות בעולם הזה. האיר הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שבדברי המדרש מונחת הארה נפלאה, איך צריך להיות המבט האמיתי עם עולם הזה. שהנה האדם סבור שהוא חי בעולם הזה ועליו להכין את עצמו לנחול חיי עולם הבא, וזו טעות. שכן במדרש רואים שהחידוש של יצחק לא היה העולם הבא שלו, אלא שהיה מודה ב"שני עולמות" שאף על פי שברור שהתכלית היא עולם הבא, אבל גם עולם הזה, כי העולם הזה שהיה ליצחק אינו אותו עוה"ז שאנו מכירים, אלא

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֵי מִמְרָא, וְהוּא יֹשֵׁב פְּתִיחַ הָאֵהָל כְּחַם הַיּוֹם (יח.א)

חז"ל מלמדים אותנו שהפסוק הזה נאמר לאחר ברית המילה של אברהם אבינו. אברהם בן תשעים ותשע, יושב פתח האוהל ביום חם במיוחד וה' נראה אליו. אבל מה תוכן הראייה הזו? מה בעצם ה' עושה כאן? רש"י מביא: לבקר את החולה בא הקב"ה לשאול בשלומו של אברהם. כלומר, לא נמסר כאן שום ציווי או נבואה, אלא גילוי שכינה של חיבה הקב"ה בא פשוט לבקר את אברהם, ללמד אותנו כמה גדולה מצוות ביקור חולים שהרי ה' עצמו עשה אותה. ומיד לאחר מכן, אברהם רואה שלושה אורחים ורץ אליהם אפילו עוזב את השכינה כדי להכניס אורחים! חז"ל לומדים מכאן עיקרון חשוב: גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה" (שבת קכ"ז ע"א). יש כאן איזון עמוק בין הקשר עם ה' לבין החסד עם בני אדם. אברהם מלמד אותנו שהדרך לעבודת ה' איננה רק בהתעלות רוחנית, אלא גם ואולי בעיקר בפתיחת הלב והבית לאחרים. החסד הוא הכלי שבו מתגלה השכינה בעולם.

וַיֵּרָץ לְקִרְאָתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ אֲרָצָה (יח.ב)

שני מכניסי אורחים נזכרים בפרשה: אברהם ולוט. שונה מידתו של לוט, אשר הכניס לביתו אורחים מתוך מסירות נפש של ממש, מזו של אברהם, אשר לא הסתכן כלל כדי לקיים את המצוה. ואף על פי כן, מעריכה התורה יותר את מידת הכנסת האורחים של אברהם מזו של לוט. גם בגמרא מצינו דוקא את אברהם כסמל ודוגמא להידור בהכנסת אורחים. מה טעם לא ראו להבליט את מעשהו של לוט, אשר נעשה מתוך סיכון וחירוף נפש. הברדל אחד ישנו. לאברהם אבינו נידמו המלאכים בדמות ערבים, אנשים פשוטים מן השורה. ללוט נדמו כמלאכים. לרעוש ולגעוש בקבלת פני מלאכים אין זו רבותא גדולה, אף כשהדבר תלוי במסירות נפש.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" (בית הלוי)

יִקַּח נָא מַעַט מִיָּם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וכו'.... (יח.ד)

ורחצו רגליכם, אמרו לו וכי בערביים חשדתנו שהם משתחווים לאבק רגליהם כבר יצא ממנו ישמעאל (כ"מ פו:). איך מובן ממה שנתן להם לרחוץ רגליהם שהוא חושד בהם שעובדים ע"ז ורוצה שיסירו הע"ז שעל רגליהם, ושמא נתן להם לרחוץ כדי שיתנקו מן הלכלוך שנתלכלכו בדרך, ואפילו בתשעה באב האסור ברחיצה, הרי הבא מן הדרך קי"ל (או"ח תקנ"ד סי"ד) שהוא מותר לרחוץ, וגם לבן שהיה עובד ע"ז נתן מים לאליעזר

אדם שעובד את השי"ת מבין כמה יקרים חיי העולם הזה שכל פעולה בהם מביאה את האדם לזכות בעולם הבא. **ספר "לחתך עליין"**

ויעקוד את יצחק בנו (כב, ט)

תמהו המפרשים, מהו גודל הרעש הלזה שהעלה אברהם את יצחק בנו לעקידה. הלא כל איש אשר יגזור עליו ה' קח את בנו ושחטו לקרבן, האם יענהו איני רוצה, הרי ביכולתו ליקח ממנו נשמתו בעל כרחו כי בידו נפש כל חי? בספר "קומץ המנחה" תירץ, אמר לו הקב"ה לאברהם "קח נא" אין נא אלא לשון בקשה. כלומר שלא היתה עליו מצוה לשחוט את בנו בעל כרחו, רק על דרך בקשה אם ירצה מה טוב, ואם לאו לא יענישהו על זה. הנה היתה בחירה ביד אברהם לעשות כרצונו, או לבקש עליו רחמים [כמו שביקש על סדום], או להתווכח עמו ית' ולומר רבש"ע אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע, והיום אתה אומר לי לשחטו. ומה עשה אברהם "וישכם אברהם בבוקר", נזדרז למצוה ללא דין ודברים, זהו באמת נסיון גדול, דאף שהיה הבחירה בידו לא לעקוד את יצחק, נזדרז לעשות רצון קונו. ה"חפץ חיים" תירץ (שמה"ל שער התורה פ"ח) וז"ל: אבל האמת כמו שכתב הרמב"ם, דהנסיון היה מה שנתרצה באהבה גמורה לזה, והאות שהשכים בבוקר בשביל זה ובקע בעצמו את העצים וגם המתין שלשה ימים עד שנראה לו המקום, וכמה עניני נסיונות היו לו בענין זה, כדאיתא במדרש, שהשטן דימה אז את עצמו לנהר, והיה אברהם צריך לעבור כדרכו לעקידה והלך עד צוארו במים, וצעק: הושיעה ה', כי באו מים עד נפש, ונתבטל. וכל זה מורה שהיתה אהבתו שלמה לה', ובכל לבו נתרצה לזה. **ספר "אוצרות התורה"**

וישב אברהם אל נערי ויקמו וילכו יחדו אל פאר שבע וישב אברהם בפאר שבע (כב, יט)

מצאנו שלש פעמים בפרשת העקידה "וילכו שניהם יחדיו". בראשונה (פסוק ו) מפרש רש"י שבאותה מידה שיצחק שמח מפני שלא ידע שהולכים לעקוד אותו, כך שמח אברהם לעקוד את בנו. בשנית נאמר (פסוק ח) "וילכו שניהם יחדיו", ופירש רש"י שדימה יצחק לאברהם, ואף על פי שהוא הבין שהוא הולך להשחט, הוא הלך בתום לבב כאביו. ואילו בשלישית נאמר "וישב אברהם אל נערי ויקמו וילכו יחדו", ובזה לא פירש רש"י מהו "יחדיו" לאחר העקידה. מבאר הרה"ק רבי מנחם מנדל מוורקא זי"ע, שאחרי שהם חזרו מהנסיון הקשה ביותר שלהם, שזכותו עומדת לנו מדור לדור, היה שייך שיעלה בלבם הרהור של התנשאות חלילה, שלא מן הראוי שילכו עם משרתיהם. לכן כותבת התורה שאברהם חזר 'אל נערי' וכולם "הלכו יחדיו" וכמו שהנערים לא הרגישו בכל אותה מעשה, כך גם היה לבם של אברהם ויצחק זך ונקי מכל נגיעה והתנשאות ממעשה העקידה. **ספר "ילקוט מאיש לרעהו"**

הלכה: עשיית מלאכה דרבנן לנוהגים זמן ר"ת יש להקל בענייני דרבנן בזמן שעת יציאת השבת של הגאונים ליציאת השבת על פי רבינו תם. וכן נוהגים רבים מהמחמירים כשיטת ר"ת שבצומות כגון תשעה באב, אינם שומרים זמן צאת התענית כרבינו תם. וכן בקריאת שמע של ערבית רבים אינם מקפידים לקרוא דווקא לאחר צאת הכוכבים דרבינו תם, אלא משום חומרת שבת החמירו, אולם לא החמירו באיסורי דרבנן. אמנם אותם המקפידים גם בתעניות עד זמן ר"ת, וכמו כן מקפידים על זמן ר"ת בקריאת שמע של ערבית, צריכים להחמיר במוצ"ש עד זמן ר"ת גם במלאכת דרבנן. **ספר "הליכות שבת" רב אופיר מלכא שליט"א**

פתגם: מי שבוטח בה' אינו נופל. **פתגם חסידי**

חקירה: אין איסור חל על האיסור
האם הוא פטור מעונש על האיסור השני, אך יש איסור, או שאין איסור כלל. (קובץ הערות ל-ז, הגר"ש שקאפ נדרים יג ד"ה ובס': אין איסור כלל, פרי מגדים ושו"ת אבני מילואים יב המובאים בו: יש איסור) **ספר קובץ "יסודות וחקירות"**

סיפור: היהודי והעגלה התקועה
פעם נסע חסיד בעגלתו בדרך בוצית. לפתע שקעה העגלה בבורן, והחסיד ירד, נאנח ואמר: אי רבוננו ש'ל עולם, תוציא אותי מזה! כעבור זמן מה עבר שם הרבי מליובאוויטש (באותו זמן עדיין צעיר), וראה אותו עומד ומביט לשמים. שאל הרבי: למה אינך דוחף את העגלה? ענה החסיד: אני מתפלל שהשם יעזור. אמר לו הרבי בחיוך: השם רוצה לעזור אבל הוא צריך שתשים ידיים על הגלגלים. **המלקט**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, יהודה יוסף בן רחל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולינתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיזיל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, גייט מסעודה בת גיולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלה, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן גיולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעיד בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר.

